

Міністерство освіти і науки України
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Педагогічний факультет
Кафедра загальної педагогіки, дошкільної, початкової
та спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченюю радою
педагогічного факультету
Протокол № 9 від 26. лютого 2020 р.

Голова Педагогічний факультет проф. Кічук Н.В.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОГО
ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ
МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ**

освітній ступінь: бакалавр

галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність: 016 Спеціальна освіта

освітня програма: Спеціальна освіта (логопедія). Дошкільна освіта дітей з вадами мовленнєвого розвитку

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

 *Боднар Н.М.***ПОГОДЖЕНО:**Голова ради з якості вищої освіти
педагогічного факультету *Сич Ю.І.***РЕКОМЕНДОВАНО:**кафедрою загальної педагогіки, дошкільної,
початкової та спеціальної освіти
протокол № 10 від 14.02. 2020 р.Завідувач кафедри *Іванова Д. Г.***Розробники програм:****Боднар Н. М.** – к. пед. н., доцент кафедри
загальної педагогіки, дошкільної, початкової та
спеціальної освіти;**Сурганова А. В.** – викладач кафедри загальної
педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної
освіти.**Рецензенти програми:****Свєтік М. І.** – директор КЗ «Утконосівська
спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-II
ступенів»;**Талмач Ю. Б.** – головний спеціаліст відділу
освіти Ізмаїльської міської ради.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є перевірка ступеня володіння студентами знаннями й уміннями організації корекційно-педагогічного процесу в закладах дошкільної освіти, освітнього процесу для дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку.

Завданнями атестаційного екзамену є оцінка рівня сформованості фахових компетентностей здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» за кваліфікацією «Бакалавр спеціальної освіти. Вчитель-дефектолог. Вихователь дітей дошкільного віку з вадами мовленнєвого розвитку».

2. ЕТАПИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕНИЯ

2.1. Етапи проведення

Атестаційний екзамен проводиться в один етап.

2.2. Форми проведення

Атестаційний екзамен проводиться в усній формі за екзаменаційними завданнями, затвердженими випусковою кафедрою.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Структура екзаменаційного завдання

Назва екзаменаційного завдання	Компетентності, що перевіряються	Результати навчання, що перевіряються
Завдання для перевірки фахових компетентностей		
Завдання № 1-3	<p>ФК 1. Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, учень щодо виховання і навчання осіб з особливими потребами; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватися їх у житті та професійній діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації в професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодії, суб'єкт-суб'єктну комунікацію. Здатність до</p>	<p>ПРН 1. Знає сучасні теоретичні основи спеціальної психології і педагогіки, логопедичної науки, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>ПРН 2. Володіє знаннями в галузі корекційної і дошкільної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей дітей, соціально-психологічних особливостей дитячих груп і конкретних психолого-педагогічних ситуацій.</p> <p>ПРН 3. Знає сучасні методи діагностики психічного і фізичного розвитку дитини дошкільного віку.</p> <p>ПРН 6. Володіє знаннями сучасної методики і освітніх технологій для забезпечення якості оволодіння навчальними досягненнями.</p> <p>ПРН 7. Розуміє природу і знає</p>

	<p>розвитку в дітей дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</p> <p>ФК 4. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійної діяльності відповідно до порушень мовленнєвого розвитку та з урахуванням індивідуальних і вікових особливостей особи; вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у закладах освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку.</p> <p>ФК 6. Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єкта навчального, корекційно-освітнього і навчально-реабілітаційного процесів на основі знань і вмінь про її вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку і дизонтогенезу.</p>	<p>вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку дітей з порушеннями розвитку, індивідуальні відмінності дошкільників з особливими потребами.</p>
Завдання № 4	<p>ФК 2. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; уміння відбирати і систематизувати корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби навчання та виховання; формування системи дидактико-методичних знань і вмінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку в спеціальних і масових дошкільних навчальних закладах.</p> <p>ФК 7. Здатність до застосування практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту корекційного, навчально-реабілітаційного процесу відповідної освітньої галузі.</p> <p>ФК 8. Здатність виконувати</p>	<p>ПРН 4. Здатний планувати навчально-виховний, корекційно-педагогічний процес у дошкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.</p> <p>ПРН 5. Здатний до застосування в освітньому процесі сучасних корекційно-педагогічних технологій в роботі з дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями.</p> <p>ПРН 9. Здатний організовувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями мовленнєвого розвитку.</p> <p>ПРН 10. Здатний здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, проводити з ними навчальну, корекційно-педагогічну роботу на основі диференційованого та індивідуального підходів.</p> <p>ПРН 12. Здатний використовувати різноманітні методи та форми виховної роботи, прогресивні прийоми керівництва навчальною, трудовою та суспільною діяльністю дітей.</p> <p>ПРН 13. Здатний використовувати сучасні технічні засоби навчання і</p>

	<p>корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання вад мовленнєвого розвитку дітей у навчально-виховному процесі. Володіння засобами та методами корекції мовлення, емоційно-вольової сфери в процесі виховання дітей.</p>	<p>виховання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>ПРН 14. Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність.</p> <p>ПРН 15. Здатний планувати освітньо-виховну роботу з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.</p> <p>ПРН 16. Здатний використовувати сучасні методики діагностикування дітей дошкільного віку, які розвиваються в нормі, та дітей з особливими потребами; оцінювати особистісні досягнення кожної дитини; враховувати індивідуальні відмінності дітей та розробляти дитиноцентричні творчо-розвивальні, освітньо-розвивальні, корекційно-розвивальні та інші адресно спрямовані технології і методики.</p> <p>ПРН 17. Добирати оптимальні методи та ефективні форми і різноманітні засоби педагогічного впливу на дітей дошкільного віку в процесі виховання, навчання і розвитку та в конкретних ситуаціях суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя з дітьми.</p>
--	--	--

3.2. Зміст екзаменаційних завдань

Екзаменаційні завдання формуються зі складових, що відповідають різним аспектам здійснення професійної діяльності фахівця в системі спеціальної та дошкільної освіти дітей з вадами мовленнєвого розвитку.

3.2.1. Програма атестаційного екзамену охоплює змістові модулі навчального матеріалу зі спеціальної та дошкільної педагогіки та фахових методик дошкільної освіти щодо організації та управління освітнім процесом з формування елементарних математичних уявлень дошкільників, розвитку рідної мови, ознайомлення з природою, фізичного виховання та валеологічної освіти дітей, співпраці закладів дошкільної освіти з батьками щодо виховання і навчання дошкільників. Включаючи теоретичний та практичний аспекти підготовки фахівців, зміст атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та методик дошкільного виховання дітей з вадами мовленнєвого розвитку дає можливість комплексно оцінити рівень готовності випускників до професійної

корекційно-педагогічної діяльності згідно державних стандартів спеціальної та дошкільної освіти.

Змістовий модуль 1. СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Тема. Теоретичні основи спеціальної педагогіки

Спеціальна педагогіка як галузь науково-педагогічного знання. Об'єкт, суб'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки. Статистика спеціальної освіти. Предметні галузі спеціальної педагогіки. Міжнародні стандарти в галузі захисту прав і свобод людини з обмеженими можливостями здоров'я та життєдіяльності. Право на освіту в системі прав і свобод людини з особливими потребами. Загальнопатологічний аспект взаємозв'язку спеціальної педагогіки з медико-біологічними науками. Клінічні аспекти аблітациї та реабілітації. Компенсація як основна психолого-педагогічна проблема. Поняття про первинний і вторинний дефекти (за Л. Виготським). Етіологія порушень психофізичного розвитку дитини. Структура та закономірності порушеного розвитку. Класифікація порушень розвитку. Рухові порушення та їх оцінка в структурі порушеного розвитку. Діагностичне обстеження в спеціальній педагогіці.

Тема. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Діти з порушенням слуху: особливості та причини порушень слуху. Психолого-педагогічна класифікація осіб з вадами слуху. Порушення зорового аналізатору: загальна характеристика. Причини і наслідки порушення зору дітей та способи компенсації. Організація навчання і виховання осіб з порушеннями сенсорних функцій. Соціальна адаптація дітей з порушеннями слуху та зору. Порушення інтелектуального розвитку. Класифікація розумової відсталості. Причини виникнення порушень інтелектуального розвитку. Характеристика розумово відсталої дитини. Хвороба Дауна як особлива форма розумової відсталості дітей: загальна характеристика. Особливості корекційної роботи з дітьми з порушеннями інтелекту. Затримка психічного розвитку: поняття, причини виникнення. Психолого-педагогічна характеристика дітей з уповільненим темпом розвитку. Класифікація дітей із затримкою інтелектуального розвитку. Ранній дитячий аутизм як особлива форма викривленого психічного розвитку. Корекційна робота з дітьми з уповільненим темпом інтелектуального розвитку. Порушення опорно-рухової системи: захворювання нервової системи, вроджена патологія рухового апарату, набуті захворювання й ушкодження опорно-рухового апарату. Загальна характеристика дітей з церебральною недостатністю. Особливості психофізичного розвитку дітей із ДЦП. Діагностика та корекційна допомога дітям з руховими розладами.

Тема. Спеціальна освіта осіб з обмеженими можливостями

Навчання, розвиток, саморозвиток. Особливі освітні потреби та спеціальні освітні умови. Принципи спеціальної освіти. Поняття про педагогічні системи спеціальної освіти. Педагогічна система ранньої комплексної допомоги дітям з вадами психофізичного розвитку. Дошкільна освіта для дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Шкільна система спеціальної освіти. Професійна освіта осіб з обмеженими можливостями. Соціально-педагогічна допомога людям з обмеженими можливостями життєдіяльності. Організація спеціальної освіти в структурі корекційних освітніх закладів. Розвиток організаційних форм спеціальної освіти: інтеграція та інклузія; диференціація: корекційне та компенсаційне навчання. Виховання як складова спеціальної освіти. Зміст виховання дітей з особливими потребами. Загальні і спеціальні принципи виховання дітей з обмеженими можливостями. Завдання виховного впливу в умовах інтеграційних процесів. Дидактичні принципи спеціального навчання. Технології та методи спеціального навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Тема. Інклузивна освіта дітей з особливими потребами

Поняття про інклузивну освіту: сутність, завдання та принципи. Національне законодавство у сфері інклузивної освіти. Переваги та недоліки інклузивної форми навчання особливих дітей. Принципи організації інклузивного освітнього простору. Основні форми організації інклузивного навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Важливі передумови організації інклузії. Команда супроводу: міждисциплінарна взаємодія. Організація роботи інклузивно-ресурсних центрів.

Змістовий модуль 2. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Тема. Теоретичні основи дошкільної педагогіки

Дошкільна педагогіка як наука, її розвиток та зв'язок з іншими науками. Основні категорії дошкільної педагогіки. Джерела розвитку дошкільної педагогіки. Особистість дитини. Виховання і розвиток. Фактори формування особистості. Поняття про мету виховання, її об'єктивний характер. Умови і фактори визначення цілей виховання. Завдання основних напрямів всеобщого розвитку особистості. Мета виховання в сучасній українській педагогіці. Сучасна система дошкільної освіти. Дошкільна освіта за кордоном. Програми розвитку дітей дітей дошкільного віку. Поняття інновації. Класифікація нововведень в освіті. Інноваційна педагогіка. Гуманістична педагогіка.

Тема. Зміст виховання та навчання дітей дошкільного віку

Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Режим дня в закладі дошкільної освіти. Організація та методика проведення роботи з дітьми в першу та другу половину дня. Розумовий розвиток і розумове

виховання дітей дошкільного віку. Сенсорне виховання дітей як основа розумового розвитку. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Базовий компонент дошкільної освіти. Методи навчання дітей дошкільного віку. Форми організації навчання дітей. Заняття їх види, структура. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку. Виховання в дітей дошкільного віку любові до Батьківщини. Виховання моральних якостей. Виховання в дітей культури поведінки. Трудова діяльність дітей у дошкільному закладі. Види праці дітей та форми її організації. Естетичний розвиток та виховання дітей дошкільного віку. Завдання, засоби, методи естетичного виховання дітей дошкільного віку. Свята та розваги в дитячому садку.

Тема. Виховання дітей у грі

Гра як основний вид діяльності дошкільника. Організація предметно-ігрового середовища в умовах дошкільного закладу. Режисерські ігри. Сюжетно-рольові ігри дітей в дошкільному закладі. Театралізовані ігри. Будівельно-конструктивні ігри. Дидактичні ігри. Можливості використання комп'ютерних ігор у системі дошкільної освіти. Рухливі ігри дошкільників.

Тема. Педагогічний процес у ЗДО. Дошкільний заклад, сім'я, школа

Педагогічний процес у закладі дошкільної освіти. Планування педагогічного процесу. Моделювання освітньо-виховної роботи в різні пори року. Завідувач як організатор і керівник дошкільного закладу. Методична робота в дошкільному закладі. Взаємодія родинного і суспільного виховання. Форми і методи співробітництва дитячого садка і сім'ї. Наступність у роботі ЗДО і початкової школи.

Змістовий модуль 3.

МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ВАДАМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ

ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА

Тема. Формування фонетичної, лексичної та граматичної компетенцій дошкільників

Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення в дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Завдання і зміст формування граматичної правильності мовлення в дошкільників. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення. Дидактичні ігри та вправи, їх місце в роботі з дошкільниками, методика проведення в різних вікових групах. Особливості розвитку словника на різних вікових етапах. Завдання словникової роботи. Методи і прийоми словникової роботи. Дидактичні ігри та вправи в словниковій роботі. Види, зміст та методика їх проведення в різних вікових групах.

Тема. Формування діамонологічної та художньо-мовленнєвої компетенції дошкільників

Поняття зв'язного мовлення. Види зв'язного мовлення (діалогічне, монологічне). Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення. Види, зміст, тематика бесід. Методика проведення бесіди. Значення картин у навчанні розповідання, вимоги до них. Методика навчання розповідання за картинами в різних вікових групах. Дві обов'язкові структурні частини: організація сприймання, розглядання дітьми картин та навчання розповіді за її змістом. Сутність переказу, його значення для розвитку зв'язного мовлення, пам'яті, мислення. Добір літературних творів, вимоги до них. Методичні прийоми та способи навчання переказу в різних вікових групах. Значення художньої літератури для всебічного виховання дітей. Принципи добору літературних творів для читання і розповідання дітям. Методика читання художніх творів на заняттях, методичні прийоми роботи. Види бесід після читання. Значення поезії в розвитку та вихованні дітей. Підбір віршів, наочності, ілюстрацій. Традиційна методика роботи з поетичним словом у різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у дошкільному закладі. Зміст та завдання підготовки до навчання грамоти на четвертому-шостому роках життя.

Методика ознайомлення дошкільників з поняттям «слово», «звук», «голосні і приголосні звуки». Вправи та ігри для закріплення цих понять. Етапи навчання звуковому аналізу слів за допомогою фішок і схем. Використання ігрових прийомів під час звукового аналізу слів. Врахування індивідуальних особливостей дітей. Методика навчання розрізnenня голосних і приголосних, твердих і м'яких звуків. Ознайомлення з голосними буквами. Закріплення словорозрізнювальної функції звуків. Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки руки дитини дошкільного віку до письма.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Тема. Формування уявлень про множину, елементи множини, число.

Етапи ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа.

Визначення понять: «множина», «елементи множини», «число». Програмні вимоги, послідовність (етапи) ознайомлення дітей з новим числом, підбір наочності. Робота вихователя над закріпленим удітей знань про число.

Тема. Письмова нумерація. Зміст, методи і форми роботи при ознайомленні дошкільників з цифрами

Види письмової нумерації. Послідовність ознайомлення дітей з цифрою. Програмні завдання та підбір наочності для ознайомлення дошкільників з цифрою. Індивідуальна робота з дітьми з ознайомлення з цифрами. Зміст і види роботи в повсякденному житті.

Тема. Вправляння дітей дошкільного віку в лічбі: кількісна і порядкова лічба, лічба з участю різних аналізаторів, відлічування

Сутність кількісної та порядкової лічби і прийоми їх навчання. Програмні завдання для різних вікових груп. Прийоми вправляння у відлічуванні, лічбі з участю різних аналізаторів: за зразком, за названим числом, на порівняння множин. Підбір наочності для різних вікових груп. Робота над закріпленням різних видів лічильної діяльності в повсякденному житті.

Тема. Величина предметів. Ознайомлення дошкільників з параметрами величини. Навчання порівняння за довжиною, ширину, висотою

Визначення поняття «величина», параметри величини, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на сприймання величини. Підбір наочності та прийоми навчання порівняння за довжиною, ширину, висотою та їх специфіка в різних вікових групах.

Тема. Програмні завдання та послідовність ознайомлення дошкільників з геометричними фігурами

Ознайомлення з геометричними фігурами в програмі закладу дошкільного освіти. Ускладнення програмових вимог у різних групах дошкільного віку. Підбір наочності. Етапи ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Специфіка обстеження сторін, кутів у молодших та старших групах ЗДО. Закріплення знань про геометричні фігури в повсякденному житті.

Тема. Методичні прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з часовими поняттями

Особливості сприймання часу дітьми різного віку. Програмні вимоги з формування часових уявлень у дітей дошкільного віку. Ознайомлення дітей з частинами доби. Формування понять: «вчора», «сьогодні», «завтра». Робота вихователя над закріпленням часових понять у повсякденному житті.

Тема. Формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку в різних видах діяльності

Робота з формування математичних уявлень у дітей на заняттях, під час режимних процесів, в ігровій і трудовій діяльності. Особливості та специфіка цієї роботи з дітьми в різних вікових групах. Робота з батьками.

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ДОВКІЛЛЯМ

Тема. Теоретико-методологічні основи курсу

Методологічні основи методики ознайомлення дошкільників з природою. Зв'язок з іншими науками. Методи дослідження. Зміст та завдання ознайомлення дошкільників з природою. Охорона природи України.

Тема. Методи ознайомлення дошкільників з природою

Спостереження як основа формування реалістичних уявлень і понять про природу. Види спостережень за тривалістю (епізодичні і довготривалі), за дидактичною метою (первинні, повторні, заключні), спостереження порівняльного характеру; їх місце в різних вікових групах. Підготовка

вихователя до проведення спостереження. Прийоми керівництва спостереженнями дітей у різних вікових групах. Словесні методи ознайомлення дітей з природою. Художня література як метод ознайомлення з природою. Нескладні досліди. Практичні методи. Праця як метод ознайомлення дошкільників з природою. Форми та види праці. Гра як метод ознайомлення дошкільників з природою, навчально-виховне значення, класифікація ігор природничого змісту для дітей: ігри з природничим матеріалом, творчі, дидактичні, рухливі, їх роль і місце в процесі ознайомлення дітей з природою.

Тема. Куток природи та ділянка в ЗДО

Куток природи. Виховне й освітнє значення. Вимоги до підбору рослин і тварин: відповідність вимогам програми, особливостям оточуючої природи, витривалість, невибагливість, безпечність, доступність для спостереження і догляду за ними дітьми. Ділянка ЗДО, значення в реалізації завдань щодо ознайомлення дошкільників з природою. Структурні компоненти ділянки ЗДО.

Тема. Форми організації роботи щодо ознайомлення дошкільників з природою

Заняття як форма ознайомлення дітей з природою. Типи та види занять, їх характеристика. Екскурсії в природу, навчально-виховне значення. Види та структура екскурсій, цільові прогулянки.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Тема. Організація валеологічного виховання в ЗДО

Організація валеологічного виховання в ЗДО. Пріоритетні напрями валеологічної роботи дошкільного закладу: 1) організація оздоровочно-профілактичної роботи з дошкільниками; 2) формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя педагогічного та батьківського колективів; 3) забезпечення валеологічної спрямованості освітнього процесу.

Ключовий напрям організації валеологічної роботи в ЗДО – використання здоров'язбережувальних технологій, що об'єднують у собі всі аспекти діяльності навчального закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей та є сприятливими умовами перебування дитини в ньому. Поняття оздоровчі технології. Умови використання оздоровчих технологій та проведення діагностичних методик фізичного розвитку дітей в здоров'язбережувальному середовищі ЗДО. Форми роботи з дітьми щодо зниження захворюваності, профілактики, оздоровлення. Форми роботи з батьками щодо підвищення їхньої мотивації на дотримання зasad здорового способу життя, створення здорового мікроклімату вдома.

Форми роботи з педагогами дошкільних закладів освіти щодо підвищення рівня їхньої професійної майстерності в проведенні валеологічної роботи з дітьми та батьками.

Тема. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками в ЗДО

Педагогічне поняття «форма організації». Основні форми організації навчальної та виховної роботи в ЗДО. Специфіка форм організації фізкультурно-оздоровчої роботи. Умови створення форм оздоровчої роботи з дошкільниками: у структурі освітнього процесу, у контексті валеологічного та фізичного виховання тощо. Ключовий напрям організації валеологічної роботи в дошкільному закладі освіти – використання здоров'язбережувальних технологій, які об'єднують у собі всі аспекти діяльності навчального закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей та є сприятливими умовами перебування дитини в ньому. Поняття оздоровчі технології як ті, що спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей.

Поняття «здоров'язбережувальне середовище». Чинники (педагогічні валеологічні соціальні, економічні), що зумовлюють створення здоров'язберігаючого середовища в закладах освіти. Зміст здоров'язбережувального середовища відповідно до вимог нормативних документів дошкільної освіти. Структурні компоненти здоров'язбережувального середовища в ЗДО. Механізм функціонування здоров'язбережувального середовища в ЗДО. Умови використання оздоровчих технологій та проведення діагностичних методик фізичного розвитку дітей в здоров'язбережувальному середовищі ЗДО.

Тема. Загальні основи методики фізичного виховання

Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять. Зв'язок методики фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами. Природничо-наукові основи фізичного виховання дітей дошкільного віку. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Характеристика засобів фізичного виховання дошкільників: сил природи, гігієнічних факторів, фізичних вправ. Специфіка принципів навчання у фізичному вихованні. Методи і прийоми навчання фізичних вправ. Співвідношення дидактичних методів та прийомів навчання на різних етапах навчання дошкільників рухових дій.

Тема. Проведення з дітьми дошкільниками рухливих ігор та вправ спортивного характеру

Характеристика рухливої гри як засобу фізичного виховання дітей. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Методика проведення рухливих ігор у різних вікових групах. Загальна характеристика та значення спортивних вправ. Види спортивних вправ для дітей дошкільного віку та методика їх проведення в дошкільному навчальному закладі.

Тема. Основні форми роботи з фізичного виховання в ЗДО

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах. Структура гігієнічної гімнастики з

елементами корекції, особливості проведення в різних вікових групах. Проведення фізкультилінок та фізкультпауз. Типи фізкультурних занять. Способи організації дітей на занятті. Регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень дітей під час занять. Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах. Зміст занять з фізичної культури на повітрі в різні пори року. Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Характеристика різних форм роботи з фізичного виховання в повсякденному житті: піші переходи та екскурсії за межі дошкільного закладу; фізкультурні розваги та свята; дні здоров'я; самостійна рухова діяльність, індивідуальна робота з дітьми, рухливі ігри, канікули.

3.2.2. Виконання практичних завдань дозволяють з'ясувати рівень готовності студентів до практичної педагогічної діяльності за такими напрямами розвитку дошкільника з вадами мовлення як фізичний, соціальний, моральний, інтелектуальний, мовленнєвий, художній, емоційно-ціннісний, креативний та виявити наступні вміння:

- діагностувати розвиток дитини під час організованого педагогічного впливу в межах різних видів діяльності;
- осмислено підходити до розв'язання практичних завдань, правильно оцінюючи конкретну педагогічну ситуацію та роль вихователя в ній;
- передбачати тактику взаємодії педагога з дітьми, спрямовану на формування базових якостей особистості (самостійність, людяність, працелюбність, спостережливість, відповідальність, розсудливість, справедливість, креативність тощо);
- прогнозувати наслідки педагогічного впливу на дитину, орієнтуючись на конкретну особистість та специфіку особистісно-зорієнтованого виховання й навчання та ін. Наприклад,

Практичне завдання 1.

Розробіть комплекс ігор та вправ на розвиток пізнавальної діяльності в дітей дошкільного віку з важкими мовленнєвими порушеннями. Розкрийте методику проведення.

Практичне завдання 2.

Обґрунтуйте значимість використання розповіді задля екологічного виховання дошкільників. Дайте перелік вимог до її конструювання.

Одного разу Миколка і Сашко пішли до лісу, взявшись із собою собаку. Собака весело біг попереду, обстежуючи кожний кущ, кожну травинку. В лісі стояла тиша. Аж раптом тишу порушив гавкіт. Хлопчики підбігли до собаки - він стояв біля пташиного гнізда. Самої пташки там не було, лише в гнізді лежало два яєчка. Хлопчики взяли ще теплі яєчка в руки, потримали, а потім знову поклали до гнізда. Забрали собаку і пішли собі стежкою далі.

Як би ти вчинив у такій ситуації?

Практичне завдання 3.

Визначте можливі методи та прийоми встановлення емоційного контакту між вихователем та дитиною, розвитку довіри до дитячого садка в період адаптації дитини до ЗДО, використовуючи положення програми «Малятко».

4. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Відповідь на завдання теоретичного характеру та розв'язання практичного завдання здобувача освітнього ступеня «бакалавр» під час атестаційного екзамену оцінюються за шкалою від «0» до «5» з подальшим переведенням у 100-балльну систему (див. Додаток 4) з урахуванням відповідного вагового коефіцієнту: відповіді на завдання теоретичного характеру – 0,7; розв'язання практичного завдання – 0,3.

Для визначення оцінки за завдання теоретичного характеру використовують критерії оцінювання, наведені в Додатку 2. Критерії оцінювання завдання практичного характеру представлені в Додатку 3.

Підсумкова оцінка рівня сформованості фахових компетентностей здобувача освітнього ступеня «бакалавр» розраховується як сума добутку середньозваженої оцінки, переведеної у 100-балльну систему, за завдання теоретичного характеру і відповідного вагового коефіцієнту (0,7) та оцінки за виконання практичного завдання, переведеної у 100-балльну систему, з відповідним ваговим коефіцієнтом (0,3) за такою формулою:

$$\frac{a_1 + a_2 + a_3}{3} * 0,7 + b * 0,3$$

де a_1 – оцінка за перше завдання теоретичного характеру, переведена за 100-балльною системою;

a_2 – оцінка за друге завдання теоретичного характеру, переведена за 100-балльною системою;

a_3 - оцінка за третє завдання теоретичного характеру, переведена за 100-балльною системою;

b – оцінка за завдання практичного характеру.

За шкалою, наведеною в Додатку 4, здійснюється переведення загальної оцінки за 100-балльною шкалою в національну шкалу оцінювання.

Наведемо приклад розрахунку підсумкової оцінки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» з атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та методик дошкільного виховання дітей з вадами мовленнєвого розвитку.

Так, за виконання трьох завдань теоретичного характеру студент отримав 5, 5 і 4 бали відповідно. Переводимо їх за 100-балльною системою («5» - це 100 балів, «4» - це 78 балів) та знаходимо середньозважене значення:

$(100+100+78) : 3 = 93$ бали. Множимо це значення на ваговий коефіцієнт 0,7 та отримуємо: $93 * 0,7 = 65$ балів.

Розраховуємо кількість балів, яку студент отримав за виконання завдання практичного характеру за умови, що його відповідь (презентація) була оцінена в 5 балів. Переводимо 5 балів за 100-бальною системою та отримуємо відповідно 100 балів. Множимо це значення на ваговий коефіцієнт 0,3: $100 * 0,3 = 30$ балів.

Знаходимо суму балів за завдання теоретичного і практичного характеру: $65 + 30 = 95$ балів та переводимо їх на оцінку за національною шкалою: 95 балів – це «відмінно». Отже, підсумкова оцінка студента становить «відмінно».

4.2. Критерії оцінювання екзаменаційних завдань

Критерії оцінювання завдань теоретичного і практичного характеру наведено в Додатку 2 та Додатку 3.

Шкала, за якою здійснюється переведення загальної оцінки за 100-бальною шкалою в національну шкалу оцінювання, наведена в Додатку 4.

5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Дидактичні посібники, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Законодавчі документи в галузі спеціальної освіти

1. Закон «Про освіту» (2017 р.). Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>

2. Закон «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» від 05.07.2017 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2053-19>

3. Закон України «Про охорону дитинства». Електронний ресурс. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14>

4. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Електронний ресурс. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/875-12>

5. Положення про інклюзивно-ресурсний центр № 545 від 12.07.2017 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>

6. Положення про ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти № 617 від 22.08.2018 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018-%D0%BF#n64>

7. Конвенція про права дитини, прийнята резолюцією 44/25 Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1989 року. Електронний ресурс. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgibin/laws/main.cgi?nreg=995_021

Законодавчі та нормативні документи в галузі дошкільної освіти

1. Закон України «Про освіту» (2017 р.). Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>

2. Закон України «Про дошкільну освіту». Електронний ресурс. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>

3. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Електронний ресурс. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>

4. Дитинство в Україні: права, гарантії, захист : [зб. документів]. К. : Наукова думка, 1998. 45 с.

5. Концепція національного виховання. *Освіта*. 1996. 7 серп. (№ 41). С. 2–7.

Науково-методична література зі спеціальної педагогіки

1. Гонеев А. Д. Основы коррекционной педагогики: учеб. пособие. М. : Академия, 2002. 280 с.

2. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі : початкова ланка / за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. К., 2004. 152 с.

3. Ілляшенко Т. Чому їм важко вчитися? : Діагностика і корекція труднощів у навченні молодших школярів. К. : Початкова школа, 2003. 127 с.

4. Колишкін О. В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2016. 392 с.

5. Колупаєва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. посіб. К. : Науковий світ, 2010. 196 с.

6. Колупаєва А. А. Інклузивна освіта : реалії та перспективи : монографія. К. : Самміт-Книга, 2009. 272 с.

7. Колупаєва А. А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади : монографія. К. : Педагогічна думка, 2007. 458 с.

8. Коррекционная педагогика : Основы обучения и воспитания детей с отклонениями в развитии / Под ред. Б. П. Пузанова. М., 1999. 323 с.

9. Липа В. А. Основы коррекционной педагогики : учеб. пособ. Донецк : Лебедь, 2002. 327 с.

10. Миронова С. П., Гаврилов О. В., Матвеєва М. П. Основи корекційної педагогіки : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : КПНУ ім. І. Огієнка, 2010. 264 с.

11. Пахомова Н. Г. Спеціальна педагогіка з історією : навч. посібник для студ. Полтава : ТОВ «ACMI», 2010. 280 с.

12. Підготовка до школи дітей з особливими потребами в умовах сім'ї :

поради батькам / за ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. К. : Науковий світ, 2005. 256 с.

13. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку. К., 2008. 24 с.

14. Порошенко М. А. Інклузивна освіта : навчальний посібник. К. : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

15. Психолого-педагогическая диагностика / И. Ю. Левченко, С. Д. Забрамная, Т. А. Добровольская и др. М. : Академия, 2003. 320 с.

16. Синьов В. М., Коберник Г. М. Основи дефектології. К. : Вища школа, 1994. 141 с.

17. Специальная педагогика / под ред. Н. М. Назаровой. М. : Академия, 2013. 384 с.

18. Спеціальна педагогіка : Понятійно-термінологічний словник / за ред. В. І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с.

19. Шевченко С. Г. Коррекционно-развивающее обучение : организационно-педагогические аспекты. М., 1999. 123 с.

Науково-методична література з методик дошкільного виховання

1. Аніщук А. М. Дошкільна лінгводидактика : [навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільна освіта】]. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 246 с.

2. Белошистая А. В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников. Курс лекций. М. : Знание, 2003. 400 с.

3. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: підручник для студентів вуз. К. : ВД «Слово», 2008. 408 с.

4. Бурова А. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 255 с.

5. Вільчковський Е. С., Курук О. І. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку. Суми : Видавництво «Університетська книга», 2004. 378 с.

6. Гогоберидзе А. Г. Дошкольная педагогика с основами методик воспитания и обучения: Учебник для вузов. К. : Вид-во «Ліра-К», 2013. 464 с.

7. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників. Методичний посібник. Для вихователів дошкільних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів зі спеціальності «Дошкільне виховання»). Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. 160 с.

8. Здоровье, формирующее физическое развитие : развивающие двигательные программы для детей 5-6 лет. М. : ВЛАДОС, 2001. 336 с.

9. Іщенко Л. В. Педагогічні технології супроводження процесу формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку :

навчальний посібник [для студентів спеціальності «Дошкільна освіта. Вид. 2-ге, перер. та доп. Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. 149 с.

10. Карасьова К., Піроженко Т. Ігровий простір дитини. К. : Шкільний світ, 2011. 125 с.

11. Козлова С. А., Куликова Т. А. Дошкольная педагогика : учеб. пособие. 3-е изд., исправ. и доп. М. : Издательский центр «Академия», 2001. 416 с.

12. Крутій К. Сучасне заняття в дошкільному навчальному закладі : традиції чи інновації : [монографія]. 2009. 176 с.

13. Крутій К. Л., Маковець Н. В. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному навчальному закладі : методичний аспект. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2006. 128 с.

14. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : Монографія : У 2-х ч. Частина перша. Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2009. 320 с.

15. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : Монографія : У 2-х ч. Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. 284 с.

16. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського дошкілля : У 3-х частинах. Ч. 2 : Навч. посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 360 с.

17. Лисенко Н. В. Теорія і практика екологічної освіти : педагого-дошкільник : Навчально-методичний посібник для ВНЗ. К. : ВД «Слово», 2009. 400 с.

18. Мартынов С. М. Нетрадиционные методы реабилитации частоболеющих детей. М. : ВЛАДОС, 2002. 224 с.

19. Маханева М. Д. Экологическое развитие детей дошкольного и младшего школьного возраста : методическое пособие для воспитателей ДОУ и педагогов начальной школы. М. : АРКТИ, 2004. 320 с.

20. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” / О. Л. Кононко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко та ін. К. : Світич, 2009. 208 с.

21. Нетрадиційні методи оздоровлення дітей дошкільного віку : навчальний посібник / Г. І. Григоренко, Н. Ф. Денисенко, Ю. О. Коваленко, Н. В. Маковецька. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 116 с.

22. Николаева С. Н. Методика экологического воспитания дошкольников : учеб. пособие для студ. средних пед. учеб. заведений. 2-е изд., испр. М. : Академия, 2001. 184 с.

23. Пихтіна Н. П. Педагогіка гри : лекції. Навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 209 с.

24. Поніманська Т. І., Дичківська І. М. Дошкільна педагогіка. Практикум : Навч. посібник для студентів ВНЗ, спеціальність «Дошкільне виховання». К. : Видавничий дім «Слово», 2007. 352 с.

25. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доповн. К. : Академвидав, 2013. 464 с.
26. Современные технологии сохранения и укрепления здоровья детей : учеб. пособие / Под. общ. ред. Н. В. Сократова. М. : ТЦ Сфера, 2005. 224 с.
27. Старченко В. А. Формування логіко-математичної компетентності у старших дошкільників : навч.-метод. посібник. К. : Світич, 2009. 80 с.
28. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посібник / за ред. Н. В. Гавриш; авт. кол. Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. Луганськ : Альма-матер, 2007. 496 с.
29. Тарасенко Г. С. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : навчально-методичний посібник. К. : Вид-во «Ліра-К», 2010. 320 с.
30. Чепіга М. П. Стимуляція здоров'я та інтелекту. К. : Знання, 2006. 347 с.
31. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дошкільників. К. : Вид-во Європейського університету, 2011. 262 с.
32. Эльконин Д. Б. Психология игры. М., 1978. 304 с.
33. Яришева Н. Ф. Методика ознайомлення дітей з природою : навчальний посібник для студентів педагогічних інститутів. К. : Вища школа, 2010. 255 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЙЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № __
атестаційного екзамену
зі спеціальної педагогіки та методик дошкільного виховання дітей
з вадами мовленнєвого розвитку**

для здобувачів освітнього ступеня «*бакалавр*»

спеціальності **016 Спеціальна освіта**

освітня програма: **Спеціальна освіта (логопедія). Дошкільна освіта дітей з вадами мовленнєвого розвитку**

1. Спеціальна педагогіка як галузь науково-педагогічного знання. Об'єкт, суб'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки. Предметні галузі спеціальної педагогіки.

2. Гра як основний вид діяльності дітей дошкільного віку. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти.

3. Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення дітей дошкільного віку. Визначити мету і скласти план проведення бесіди на тему «Мое місто» (старша група).

4. На основі запропонованих завдань спроектуйте зміст освітньо-виховної роботи з дітьми старшого дошкільного віку:

- виховувати в дітей усвідомлення того, що людина – частина природи;
- встановлювати гармонійні стосунки дошкільників з природою;
- збагачувати чуттєвий досвід дітей, розширювати безпосередні контакти з довкіллям;
- виховувати дбайливе ставлення до природного середовища.

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти протокол № __ від _____ 20__ року

Голова екзаменаційної комісії _____
(підпис)

Завідувач випускової кафедри _____
(підпис)

Екзаменатор _____
(підпис)

Критерії оцінювання теоретичних завдань

під час складання атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та методик дошкільного виховання дітей з вадами мовленнєвого розвитку здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності:

016 Спеціальна освіта. Освітня програма: Спеціальна освіта (логопедія).

Дошкільна освіта дітей з вадами мовленнєвого розвитку

Оцінка	Критерії оцінювання теоретичних завдань
5	Оцінюється відповідь здобувача ОС «бакалавр», яка є повною й обґрунтованою, логічно структурованою, системною, в якій виявляється досконале володіння понятійним апаратом, тези аргументовані та вагомі, зроблено ґрунтовні висновки. Студент демонструє знання історії питання та сучасних досліджень, виявляє здатність до практичного аналізу й узагальнення педагогічних фактів і явищ. У відповіді спирається на передовий педагогічний та власний практичний досвід, прогнозує тенденції розвитку педагогічних явищ, моделює педагогічну ситуацію, спираючись на теоретичні позиції. Виявляється здатність творчо інтерпретувати міжпредметні зв'язки та поєднувати теоретичні знання з практичними.
4	Оцінюється відповідь здобувача ОС «бакалавр», яка є повною і логічною, характерне володіння понятійним апаратом, зроблені повні висновки. Випускник виявляє знання сучасних досліджень, здатність до критичного та продуктивного аналізу, прогнозує тенденції розвитку психолого-педагогічних явищ, творчо моделює ситуацію розвитку, інтегрує знання з суміжних дисциплін, репродуктивно поєднує теоретичні знання з практичними.
3	Оцінюється відповідь здобувача ОС «бакалавр», який ознайомлений з теоретичним матеріалом, що передбачений програмою атестаційного екзамену, та відтворює його на репродуктивному рівні, окремими теоретичними концепціями та підходами; називає основні нормативні документи щодо організації корекційної освіти, але фрагментарно демонструє знання їх суті; частково ознайомлений із науковими дослідженнями та практичними розробками науковців і практиків. Випускник уміє визначати мету, завдання, технології, методики та організаційні форми роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, проте знання не є системними та цілісними, недостатньо володіє психолого-педагогічним та методичним інструментарієм.

2	Оцінюється відповідь здобувача ОС «бакалавр», який ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання і відтворення окремих фактів і фрагментів, що становить певну частину змісту навчальної програми до державної атестації. Спостерігається поверхове висвітлення проблеми з називанням окремих прізвищ дослідників, уміння аналізувати. Студент пов'язує відповідь з практичним досвідом, моделює педагогічні ситуації за стандартними алгоритмами, інтеграція з суміжними дисциплінами та теоретичних знань з практичними відсутня.
1	Оцінюється відповідь студента, який не спроможний викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, припускається істотних помилок, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання практичного завдання
під час складання атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки
та методик дошкільного виховання дітей з вадами мовленнєвого розвитку
здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальністю:
016 Спеціальна освіта. Освітня програма: Спеціальна освіта (логопедія).

Дошкільна освіта дітей з вадами мовленнєвого розвитку

Оцінка	Критерії оцінювання практичного завдання
5	Під час виконання практичного завдання студент грамотно і логічно будує відповідь, робить повні висновки. При цьому враховує: сучасні наукові дослідження, вікові, індивідуальні особливості дітей кожної вікової групи; обираючи форми і методи організації корекційно-педагогічного процесу, дотримується принципів індивідуалізації, гуманізації, демократизації. Творчо підходить до розв'язання завдання, самостійно приймає рішення, відстоює власну точку зору та методичний інструментарій щодо їх творчого розв'язання.
4	Під час виконання практичного завдання студент логічно будує власну відповідь, робить висновки. При цьому спирається на дані сучасних наукових досліджень, вікові, індивідуальні особливості дітей; обираючи форми і методи організації педагогічного процесу дотримується принципів індивідуалізації, гуманізації; при розв'язанні завдання ситуативно застосовує елементи творчості, самостійно приймає рішення, аргументує власну точку зору, проте відповіді бракують власних суджень.
3	При виконанні практичного завдання спостерігається схематичність, репродуктивність застосування форм та методів організації корекційного процесу, студент має певні труднощі у виборі шляхів розв'язання завдання.
2	При виконанні практичного завдання спостерігаються численні помилки при застосуванні форм та методів організації корекційного процесу, безініціативність. Практичні вміння і навички частково сформовані на елементарному рівні.
1	При виконанні практичного завдання виявляється, що студент володіє матеріалом на рівні розпізнавання явищ, припускається істотних помилок, практичні вміння і навички майже не сформовані.
0	При виконанні практичного завдання виявляється, що студент не володіє матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту практичних завдань.

Таблиця переведення середньозваженого балу в 100-балльну шкалу

<i>100- балльна</i>	<i>сер. бал</i>								
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

**Переведення підсумкового балу за 100-балльною шкалою оцінювання
в підсумкову оцінку за традиційною шкалою**

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	Відмінно
70-89	Добре
51-69	Задовільно
1-50	Незадовільно